

ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG CÁN BỘ CHUYÊN TRÁCH CÔNG TÁC ĐỐI NGOẠI QUỐC PHÒNG HIỆN NAY

NGUYỄN NĂNG NAM*, ĐINH XUÂN HINH**

*Học viện Khoa học Quân sự, ✉ nangnamhvkhs@gmail.com

**Học viện Khoa học Quân sự, ✉ xuanhinh1981@gmail.com

Ngày nhận bài: 30/11/2018; ngày sửa chữa: 27/12/2018; ngày duyệt đăng: 28/12/2018

TÓM TẮT

Hoạt động đối ngoại quốc phòng trong những năm qua đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng, trực tiếp góp phần bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc; giữ vững môi trường hòa bình, ổn định phục vụ sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước; củng cố lòng tin chiến lược, nâng cao vị thế và uy tín của đất nước, Quân đội nhân dân Việt Nam trên trường quốc tế. Trong đó, ghi nhận những đóng góp to lớn của cán bộ chuyên trách công tác đối ngoại quốc phòng. Xuất phát từ thực trạng đào tạo, bồi dưỡng và chất lượng cán bộ chuyên trách công tác đối ngoại quốc phòng; bài viết, đề xuất các giải pháp để nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chuyên trách công tác đối ngoại quốc phòng hiện nay.

Từ khóa: *bồi dưỡng, cán bộ, đào tạo, đối ngoại, giáo dục, quốc phòng*

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Công tác đối ngoại quốc phòng (ĐNQP) có vị trí quan trọng trong công tác đối ngoại của Đảng, ngoại giao Nhà nước; và công tác đó thành công hay thất bại phụ thuộc chủ yếu vào chất lượng cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP. Những năm qua, việc đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP bên cạnh những kết quả tích cực đã đạt được, vẫn còn bộc lộ không ít hạn chế, bất cập. Điều đó, dẫn đến tình trạng chất lượng cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP có mặt còn thấp, chưa đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ ĐNQP.

Trong những năm tới, tình hình thế giới, khu vực tiếp tục diễn biến phức tạp, tiềm ẩn nhiều yếu tố bất ổn và khó lường; cách mạng công nghiệp 4.0 với những bước phát triển vượt bậc; các thế

lực thù địch đẩy mạnh chiến lược “diễn biến hòa bình” tăng cường chống phá ta trên nhiều lĩnh vực; nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam, nhất là nhiệm vụ ĐNQP không ngừng được mở rộng trên cả bình diện song phương và đa phương.

Vi vậy, nghiên cứu vấn đề đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP nhằm nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ này có ý nghĩa vô cùng quan trọng.

2. MỘT SỐ YẾU TỐ CHI PHỐI TỚI ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÁN BỘ CHUYÊN TRÁCH CÔNG TÁC ĐỐI NGOẠI QUỐC PHÒNG

Hồ Chí Minh (2000, tr.240) chỉ rõ: “Muôn việc thành công hoặc thất bại, đều do cán bộ tốt hoặc kém.

Đó là một chân lý nhất định”. Công tác ĐNQP có vị trí quan trọng trong công tác đối ngoại của Đảng, ngoại giao của Nhà nước và công tác đó thành công hay thất bại phụ thuộc chủ yếu vào chất lượng cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP. Nâng cao chất lượng cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP là quá trình khó khăn, lâu dài, phức tạp và trực tiếp phụ thuộc vào chất lượng đào tạo, bồi dưỡng ở nhà trường và trong quá trình công tác tại cơ quan, đơn vị.

Nâng cao chất lượng cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP, trước hết, phụ thuộc trực tiếp vào chất lượng các yếu tố cấu thành quá trình đào tạo như: Mục tiêu đào tạo, nội dung đào tạo, phương pháp đào tạo, phương tiện dạy học, hình thức tổ chức đào tạo, nhà giáo/cán bộ quản lý, đối tượng đào tạo, kết quả đào tạo. Mỗi yếu tố này có vị trí, vai trò khác nhau, song cùng tồn tại thống nhất, có mối quan hệ chặt chẽ, đan xen vào nhau trong môi trường đào tạo. Đây là cơ sở ảnh hưởng trực tiếp đến nâng cao phẩm chất, năng lực, trình độ tri thức, thái độ sống tích cực và hệ thống nhu cầu, lợi ích đúng đắn trên các cương vị trong quá trình học tập, công tác.

Giai đoạn đào tạo chủ yếu hướng đến việc cung cấp hệ thống kiến thức cơ bản, có chọn lọc, trong đó tập trung vào kiến thức khoa học quân sự, khoa học xã hội và nhân văn, kiến thức về lịch sử quan hệ quốc tế, lý luận quan hệ quốc tế, công pháp quốc tế, tư pháp quốc tế, ngoại ngữ, chính sách đối ngoại Việt Nam, nghiệp vụ ngoại giao, các tổ chức quốc tế và khu vực, chiến lược an ninh, quốc phòng... phương pháp tư duy và những kỹ năng cần thiết cho đối tượng đào tạo. Phương thức tiến hành chủ yếu của giai đoạn này là thông qua hoạt động dạy-học, nghiên cứu khoa học, thực hành tổ chức các hoạt động đối ngoại song phương, đa phương và tổ chức thực tập tại các cơ quan, đơn vị có chức năng, nhiệm vụ ĐNQP. Trong đó, hệ thống kiến thức về lý luận chính trị và chuyên môn, nghiệp vụ có vai trò quan trọng góp phần nâng cao bản lĩnh chính trị, năng lực và hiệu quả hoạt động của cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP.

Nâng cao chất lượng cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP không chỉ chịu sự quy định từ công tác

đào tạo ở nhà trường mà cơ bản, quan trọng nhất là việc bồi dưỡng, rèn luyện trong quá trình công tác ở cơ quan, đơn vị thông qua hoạt động thực tiễn ĐNQP. Bởi vì, ĐNQP là lĩnh vực rất rộng và nhạy cảm, với nhiệm vụ thường xuyên được bổ sung, phát triển. Những kiến thức được trang bị và lĩnh hội trong quá trình đào tạo ở nhà trường không thể giải đáp hết các vấn đề hoạt động thực tiễn ĐNQP đặt ra. Hoạt động bồi dưỡng, rèn luyện diễn ra trên cơ sở kế thừa kết quả đào tạo và kịp thời khắc phục những hạn chế, thiếu sót trong quá trình giáo dục, đào tạo ở nhà trường để bổ sung, cập nhật tri thức mới.

Hoạt động bồi dưỡng, rèn luyện tại cơ quan, đơn vị được biểu hiện tập trung ở việc phân loại đối tượng, lựa chọn nội dung, hình thức và phương pháp tổ chức của các chủ thể lãnh đạo, chỉ huy, quản lý. Do đó, nội dung bồi dưỡng, rèn luyện diễn ra mang tính toàn diện cả về tri thức, kỹ năng, khả năng tổ chức hoạt động thực tiễn, phẩm chất chính trị, đạo đức, tâm lý, phong cách làm việc, thể lực và phù hợp với từng đối tượng, gắn với thực tiễn cơ quan, đơn vị sẽ góp phần quan trọng để nâng cao chất lượng cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP.

3. THỰC TRẠNG ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG CÁN BỘ CHUYÊN TRÁCH CÔNG TÁC ĐỐI NGOẠI QUỐC PHÒNG

Trên cơ sở quán triệt, vận dụng sâu sắc đường lối, chủ trương của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước vào thực tiễn giáo dục, đào tạo trong quân đội. Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, các cơ quan chức năng đã sớm ban hành các nghị quyết, thông tư, hướng dẫn, quy định về công tác giáo dục, đào tạo; về xây dựng đội ngũ cán bộ quân đội; hội nhập quốc tế và đối ngoại về quốc phòng... Trong đó, công tác giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP đã được triển khai thực hiện theo hướng cơ bản, thiết thực, hệ thống, chuyên sâu gắn với thực hiện tiêu chuẩn hóa chức danh cán bộ. Điều này làm cho công tác giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP từng bước đi vào nền nếp và tạo ra những

chuyên biến tích cực về mục tiêu, chương trình, nội dung giáo dục, đào tạo theo hướng cơ bản, thiết thực, hệ thống, chuyên sâu. Các hình thức giáo dục, đào tạo tập trung, liên kết được mở rộng từ chuyên ngành đến liên ngành.

Hình thức phối hợp nghiên cứu, đào tạo, bồi dưỡng giữa các cơ sở đào tạo, nghiên cứu trong và ngoài quân đội, trong nước và ngoài nước ngày càng phong phú, có hiệu quả, mở ra nhiều hướng, phương pháp và cách phối hợp mới. Các cơ quan, đơn vị chú trọng, thường xuyên tổ chức các lớp tập huấn, đào tạo về ngoại ngữ, kiến thức, kỹ năng hội nhập quốc tế và đối ngoại, ĐNQP; cán bộ lâu năm, giàu kinh nghiệm huấn luyện và truyền đạt các kỹ năng biên, phiên dịch, kỹ năng đàm phán, viết báo cáo, ... Theo báo cáo của Ban Chỉ đạo Hội nhập quốc tế và đối ngoại về quốc phòng (2018), thì hiện nay “có 2.374 quân nhân đang nghiên cứu, học tập tại nước ngoài, trong đó có 245 quân nhân đi đào tạo ngoại ngữ. Từ năm 2016 đến nay, đã có hơn 200 lượt cán bộ được cử đi tập huấn tại Học viện Ngoại giao để tập huấn các kiến thức, kỹ năng về hội nhập quốc tế và đối ngoại”. Vì thế, đa số cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP có trình độ kiến thức liên ngành rộng, kiến thức chuyên ngành sâu; trình độ ngoại ngữ và tin học tốt; có năng lực nghiên cứu dự báo, kỹ năng nghề nghiệp ngày càng được tích lũy, nâng lên sát với yêu cầu nhiệm vụ.

Trong quá trình thực hiện chức trách, nhiệm vụ đa số cán bộ đã thể hiện bản lĩnh chính trị, nghiệp vụ vững vàng, nhạy bén trước những vấn đề liên quan đến chính trị, quốc phòng, an ninh của quốc tế, khu vực và trong nước, thực hiện có hiệu quả quan điểm chỉ đạo của Quân ủy Trung ương (2013, tr.4) về “*Tích cực, chủ động, chắc chắn, linh hoạt, hiệu quả*” trong hoạt động, không để bị rơi vào thế bị động, bất ngờ. Ý thức tổ chức kỷ luật cao, chấp hành nghiêm luật pháp nhà nước, thông lệ, luật pháp quốc tế và luật pháp, phong tục, tập quán, văn hóa của nước sở tại, chủ động khắc phục khó khăn trong thực hiện nhiệm vụ. Quân ủy Trung ương (2013, tr.2) chỉ rõ: “Đội ngũ cán bộ tham gia

công tác đối ngoại quốc phòng có bản lĩnh chính trị vững vàng, năng lực, trình độ cơ bản đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ”.

Tuy nhiên, công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP còn tồn tại những hạn chế trong việc xác định mục tiêu, chương trình, nội dung, hình thức và phương pháp đào tạo, bồi dưỡng: Công tác đào tạo, bồi dưỡng ở một số cơ quan, đơn vị có mặt còn nặng về lý thuyết, dàn trải về nội dung, chưa thành nền nếp và chưa xây dựng được quy trình, chương trình, nội dung bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho từng bộ phận, từng vị trí chức danh cán bộ. Việc xác định và cụ thể hóa những tiêu chí cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP để có phương hướng đào tạo, bồi dưỡng còn chung chung, có mặt chưa bám sát chức danh mà mục tiêu đào tạo đặt ra. Công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ sử dụng ngôn ngữ địa bàn, cán bộ làm ngoại giao đa phương và lực lượng chuyên gia, chuyên sâu theo từng lĩnh vực, địa bàn chưa có nhiều đột phá. Các hình thức, biện pháp bồi dưỡng diễn ra theo lối mòn tạo ra tâm lý nhàm chán, ảnh hưởng tới thái độ học tập, rèn luyện của cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP. Do đó, trình độ tri thức, năng lực, nhất là ngoại ngữ và kiến thức chuyên sâu về các nước, các tổ chức quốc tế còn nhiều hạn chế, yếu kém. Việc nghiên cứu dự báo, tham mưu, đề xuất có lúc chưa sát đúng, thiếu kịp thời, chất lượng tham gia đối thoại, hội thảo các chuyên ngành còn hạn chế.

Trong những năm tới, bên cạnh thời cơ, thuận lợi, sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc cũng đứng trước các khó khăn, thách thức, đặt ra cho công tác ĐNQP những yêu cầu rất cao, đòi hỏi cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP phải đủ “tâm, tầm, tài” để có thể làm tốt công tác nghiên cứu dự báo, tham mưu, quản lý, hướng dẫn, tổ chức thực hiện công tác ĐNQP trong mọi tình huống. Để xây dựng đội ngũ cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP có đủ bản lĩnh chính trị, năng lực chuyên môn, phẩm chất đạo đức ngang tầm với yêu cầu và nhiệm vụ mới, theo tác giả Ngô Xuân Lịch (2013, tr.3): “Đội ngũ cán bộ làm công tác đối ngoại quốc phòng cần phải được từng bước chuẩn hóa, nắm vững và vận dụng nhuần

nhuận đường lối đối ngoại của Đảng; có trình độ chuyên môn, nghiệp vụ và ngoại ngữ giỏi. Cần phải có kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng cán bộ đủ năng lực để có thể vào làm việc tại các tổ chức quốc tế và khu vực có liên quan đến quốc phòng. Chú trọng đào tạo, xây dựng đội ngũ chuyên gia giỏi trên một số lĩnh vực trọng yếu”.

4. GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG CÁN BỘ CHUYÊN TRÁCH CÔNG TÁC ĐỐI NGOẠI QUỐC PHÒNG HIỆN NAY

Để tiếp tục thực hiện có hiệu quả việc xây dựng lực lượng trực tiếp làm nhiệm vụ ĐNQP đáp ứng yêu cầu hội nhập quốc tế về quốc phòng cả trước mắt và lâu dài; cần phải nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP với các nội dung, biện pháp cơ bản sau:

Một là, chuẩn hóa các tiêu chuẩn chức danh cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP trong từng lĩnh vực làm cơ sở cho hoạt động giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng và tự giáo dục, bồi dưỡng, rèn luyện của cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP.

Một vấn đề cơ bản và mang tính cấp thiết là bổ sung, hoàn thiện hệ thống tiêu chuẩn chức danh làm căn cứ để đổi mới chương trình, nội dung, phương thức đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP cho phù hợp với từng chức danh (trợ lý, chỉ huy cấp ban/phòng đối ngoại), lĩnh vực công tác, mang lại hiệu quả thiết thực. Việc bổ sung, hoàn thiện tiêu chuẩn chức danh cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP trong tình hình mới phải trên cơ sở quán triệt đầy đủ quan điểm, quy định của Đảng, Quân đội về tiêu chuẩn cán bộ, nhất là Quy định số 842-QĐ/ĐU, ngày 06 tháng 8 năm 2018 của Quân ủy Trung ương về tiêu chuẩn chức danh, tiêu chí đánh giá, xếp loại cán bộ trong Quân đội nhân dân Việt Nam; căn cứ vào cơ cấu tổ chức quân đội trong thời bình và được vận dụng vào trong lĩnh vực hoạt động ĐNQP.

Xây dựng quy chế, quy định, hướng dẫn thực hiện các tiêu chuẩn chức danh cán bộ chuyên trách

công tác ĐNQP bảo đảm nghiêm túc, thống nhất với một quy trình chỉ đạo chặt chẽ, khoa học, hiệu quả làm cơ sở định hướng cho các khâu tiếp theo của công tác cán bộ và là cơ sở để cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP tích cực, chủ động học tập, tu dưỡng, rèn luyện, phấn đấu tự hoàn thiện bản thân. Việc chuẩn hoá các tiêu chuẩn chức danh không phải là bất biến, mà luôn có sự biến đổi trước yêu cầu của hoạt động thực tiễn ĐNQP. Do đó, bộ tiêu chuẩn chức danh cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP phải được rà soát, điều chỉnh, bổ sung kịp thời, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ ĐNQP và xây dựng quân đội hiện nay. Trên cơ sở tiêu chuẩn chức danh cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP, công tác đào tạo, bồi dưỡng phải xây dựng được chương trình chuẩn cho từng đối tượng đào tạo, bồi dưỡng, sát với chức trách, nhiệm vụ của cán bộ khi đảm nhiệm cương vị thực tế theo mục tiêu đào tạo.

Hai là, tiếp tục nghiên cứu bổ sung, hoàn thiện mục tiêu và đổi mới chương trình, nội dung đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP.

Trong những năm tới, cần tiếp tục chú trọng công tác phát hiện, đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP cả về phẩm chất, năng lực, trình độ chuyên môn, đặc biệt về ngoại ngữ và bảo đảm tính kế thừa. Xác định mục tiêu cụ thể cho mỗi loại hình đào tạo thông qua việc giải quyết hài hoà mối quan hệ giữa mục tiêu chung của cả quá trình với mục tiêu, yêu cầu trong từng giai đoạn cụ thể, bám sát sự vận động của thực tiễn xây dựng quân đội, thực tiễn ĐNQP. Bộ Quốc phòng (2017, tr.4) xác định, cần chủ động “đổi mới chương trình, nội dung đào tạo theo hướng “chuẩn hóa, hiện đại hóa”, tăng thời lượng kiến thức về nghiệp vụ ngoại giao, đối ngoại quân sự bảo đảm 20 - 25%, tăng thời lượng thực hành, tập bài, xử lý tình huống. Bảo đảm học viên sau khi tốt nghiệp có trình độ tiếng Anh bậc 4 (B2). Tổ chức giảng dạy bằng tiếng Anh đối với một số môn cơ sở ngành và các môn chuyên ngành Quan hệ quốc tế”.

Tăng cường đầu tư xây dựng cơ sở vật chất giáo dục, đào tạo theo hướng hiện đại, đồng bộ, chính quy.

Chú trọng ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý, giảng dạy và học tập. Việc nâng cấp hệ thống giáo trình, tài liệu giảng dạy cần bổ sung các nội dung mới về kiến thức, kỹ năng phục vụ hội nhập quốc tế. Đặc biệt, tập trung nghiên cứu những vấn đề mới liên quan đến công tác ĐNQP để bổ sung vào chương trình, nội dung đào tạo, bồi dưỡng, bảo đảm sự cân đối, phù hợp giữa hệ thống kiến thức cơ sở, kiến thức chuyên ngành. Khắc phục khuynh hướng tuyệt đối hoá các môn chuyên ngành, chỉ chú trọng về kỹ năng, nghiệp vụ ngoại giao, ngoại ngữ mà xem nhẹ các môn khoa học khác, nhất là các môn học lý luận chính trị. Huy động sự tham gia rộng rãi của các cơ quan, đơn vị chuyên môn thuộc Bộ Quốc phòng để đóng góp vào công tác xây dựng và định kỳ cập nhật hệ thống giáo trình, tài liệu tham khảo.

Ba là, đổi mới phương pháp, đa dạng hóa hình thức đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP.

Các nhà trường trong quân đội phải thực hiện có hiệu quả việc đổi mới hình thức, phương pháp đào tạo, bồi dưỡng theo hướng đề cao hơn nữa tính chủ động, tự giác, sáng tạo của người học. Tăng cường rèn luyện kỹ năng thực hành chuyên môn, nghiệp vụ cho người học thông qua việc thực tập phiên, biên dịch; thực hành việc tổ chức, tham dự các cuộc họp liên quan đến quốc phòng - an ninh ở cả hình thức song phương, đa phương với các cấp độ khác nhau,... Tăng cường hình thức làm việc theo nhóm, thảo luận, tạo sự tương tác giữa học viên với giảng viên, học viên với học viên. Kết hợp tốt việc học tập với nghiên cứu khoa học. Tăng cường mời chuyên gia, giảng viên nước ngoài sang Việt Nam tham gia giảng dạy ngoại ngữ, nghiên cứu xây dựng giáo trình, giao lưu, hợp tác về chuyên môn đào tạo, tổ chức các hội thảo khoa học; tham quan, học tập kinh nghiệm về thực hành chuyên môn ở các nước bản ngữ hoặc có ngôn ngữ quốc gia phù hợp với ngoại ngữ đang được giảng dạy tại các nhà trường trong quân đội, nhất là ở Học viện Khoa học Quân sự.

Chương trình, nội dung đào tạo, bồi dưỡng cần phải thường xuyên được cập nhật, cải tiến dưới sự tham vấn, hỗ trợ của các chuyên gia, các đơn vị đối ngoại trong và ngoài quân đội. Tiếp tục triển khai thực hiện có hiệu quả mô hình đào tạo liên thông, liên kết dưới nhiều hình thức như trao đổi kinh nghiệm quản lý, xây dựng chương trình, trao đổi phương pháp giảng dạy, mô hình học cụ, nhất là trao đổi đội ngũ giảng viên giàu kinh nghiệm,... giữa Học viện Khoa học quân sự với Học viện Ngoại giao và một số nhà trường có chất lượng đào tạo các chuyên ngành ngôn ngữ, quan hệ quốc tế từ đó từng bước chuẩn hóa trình độ ngoại ngữ, phấn đấu học viên tốt nghiệp ra trường có trình độ tương đương với sinh viên của các trường trên. Tăng cường hợp tác quốc tế trong đào tạo cho các đối tượng học viên đào tạo sỹ quan cấp phân đội, trình độ đại học các ngành ngôn ngữ Anh, Trung Quốc, Nga, Pháp và Quan hệ quốc tế theo mô hình 3+1 (03 năm đào tạo trong nước, 01 năm đào tạo nước ngoài) hoặc mô hình: 2+2 (2 năm đào tạo trong nước, 2 năm đào tạo ở nước ngoài); thực tập sinh ngắn hạn (03 tháng, 06 tháng, 01 năm), thạc sĩ, tiến sĩ. Tập trung thúc đẩy mô hình liên kết với các đối tác nước ngoài, gồm: Trung Quốc, Anh, Ấn Độ, Singapore, Nga,... trong đào tạo, bồi dưỡng cán bộ.

Tích cực hóa nhân tố chủ quan của cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP trong tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện. Trong quá trình công tác, cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP phải tự ý thức được vai trò quan trọng của việc tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện. Đặc biệt, đối với đội ngũ cán bộ cơ quan Tùy viên quốc phòng và lực lượng sỹ quan tham gia hoạt động gìn giữ hòa bình của Liên hợp quốc, trong thời gian nhiệm kỳ công tác, họ phải hoạt động xa sự quản lý của tổ chức, làm việc trong môi trường công tác khó khăn, phức tạp, đầy cám dỗ về vật chất, tinh thần và mọi hoạt động của họ đều phải bám sát đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước... Trong khi đó, việc triển khai tập trung lực lượng để học tập đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước và các

ng nghị quyết, quy định của QUTW, BQP sẽ rất khó khăn. Vì thế, việc ý thức rõ trách nhiệm của bản thân, xây dựng động cơ, thái độ, trách nhiệm đúng đắn và chuyên hóa thành hành động, việc làm cụ thể trong tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện là phương thức tốt nhất để nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP.

Xây dựng và tổ chức thực hiện nghiêm túc kế hoạch, nội dung, biện pháp tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện của cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP. Trong đó, nội dung tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện phải toàn diện, phong phú, đa dạng theo hướng cơ bản, thiết thực, vững chắc, toàn diện và chuyên sâu, song cần xuất phát từ chính yêu cầu của bản thân và tình hình, nhiệm vụ ở từng giai đoạn để xác định nội dung đúng và trúng, trước mắt ưu tiên những nội dung còn yếu và thiếu theo phương châm: “Thiếu gì, cần gì học nấy” gắn với hoạt động thực tiễn ĐNQP. Chú trọng kiến thức về chính trị, quân sự, kinh tế, quốc phòng, an ninh, đối ngoại; kiến thức về đất nước, văn hóa, con người nước địa bàn, nước đối tác; kiến thức về địa bàn, các tổ chức quốc tế, khu vực và luật pháp, điều ước quốc tế; các kỹ năng ngoại ngữ, ngôn ngữ địa bàn; kiến thức, kỹ năng đối ngoại và hội nhập quốc tế; kiến thức về các vấn đề toàn cầu, an ninh truyền thống và an ninh phi truyền thống. Sau khi có kế hoạch, mỗi người phải xây dựng quyết tâm thực hiện bằng được kế hoạch đã định, khắc phục tình trạng xây dựng kế hoạch tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện một cách chung chung, mang tính hình thức, không thiết thực, khó thực hiện.

Bốn là, kết hợp chặt chẽ giữa quy hoạch với đào tạo, bồi dưỡng và sử dụng cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP.

Quy hoạch cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP phải gắn liền với việc thực hiện tốt kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng, quản lý, sử dụng. Trong đó, cần xây dựng đề án tổng thể đội ngũ cán bộ của các hướng địa bàn và trong xây dựng kế hoạch nguồn cán bộ cần chú trọng đến những cán bộ lãnh đạo, chỉ huy, chuyên gia đầu ngành của từng địa bàn và trợ lý chủ chốt ở từng bộ phận có tuổi đời trẻ, có thành tích tốt trong thực hiện nhiệm vụ. Việc xây dựng quy

hoạch cán bộ phải xuất phát từ nhiệm vụ chính trị của từng cơ quan; từng phòng nghiệp vụ; dựa trên thực trạng đội ngũ cán bộ hiện có, dự kiến nhu cầu và khả năng phát triển của đội ngũ để có phương hướng đào tạo cán bộ một cách hợp lý. Xây dựng kế hoạch chuyên sâu theo từng loại cán bộ, từng địa bàn, từng ngoại ngữ, bảo đảm cân đối, hoàn chỉnh đồng bộ. Gắn quy hoạch với đào tạo, bồi dưỡng theo tiêu chuẩn chức danh.

Cấp ủy, chỉ huy các cơ quan, đơn vị cần có kế hoạch, chủ động giao nhiệm vụ để cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP được cọ xát trên nhiều lĩnh vực, môi trường công tác, các cơ quan, đơn vị làm công tác ĐNQP. Theo Vũ Chiên Thắng (2016, tr.101): “Cần xây dựng cơ chế luân chuyển cán bộ và ngay trong một cơ quan, đơn vị cũng có thể luân chuyển cán bộ từ vị trí này sang vị trí khác. Việc luân chuyển cán bộ, không chỉ giúp cán bộ hiểu rộng lĩnh vực đối ngoại quốc phòng, mà thông qua việc làm này để phát hiện những sở trường của cán bộ, từ đó bố trí, sử dụng cán bộ sao cho phát huy tối đa khả năng của cán bộ”. Phải lấy tiêu chí về phẩm chất chính trị, năng lực thực tiễn và kết quả hoàn thành nhiệm vụ để đánh giá, sử dụng cán bộ cho phù hợp. Mở rộng dân chủ trong việc phát hiện nguồn quy hoạch, bảo đảm tính khoa học, khả thi trong công tác quy hoạch.

5. KẾT LUẬN

Thực hiện tốt việc đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP là giải pháp trực tiếp góp phần nâng cao hiệu quả hoạt động ĐNQP của Quân đội nhân dân Việt Nam trong điều kiện hiện nay cũng như những năm tiếp theo. Chính thông qua hoạt động đào tạo, bồi dưỡng mà phẩm chất, năng lực, trình độ tri thức, phong cách làm việc, thể lực của cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP không ngừng được củng cố, bổ sung và phát triển. Do đó, cần phải thực hiện tổng thể, đồng bộ các giải pháp cơ bản nêu trên để nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chuyên trách công tác ĐNQP trong quá trình khai thác, sử dụng cán bộ đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ ĐNQP./.

Tài liệu tham khảo:

- Ban Chi đạo Hội nhập quốc tế và đối ngoại về quốc phòng (2018), *Báo cáo đánh giá 05 năm triển khai nghị quyết số 806-NQ/QUTW của Quân ủy Trung ương*, ngày 28 tháng 8 năm 2018, Hà Nội.
- Bộ Quốc phòng (2017), *Quyết định số 725/QĐ-BQP ngày 14 tháng 3 năm 2017 về việc phê duyệt Đề án “Nâng cao chất lượng đào tạo ngoại ngữ và quan hệ quốc tế tại Học viện Khoa học Quân sự giai đoạn 2016 - 2020”*, Hà Nội.
- Hồ Chí Minh (2000), *Toàn tập*, tập 5, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.
- Ngô Xuân Lịch (2016), “Đối ngoại quốc phòng là kế sách bảo vệ Tổ quốc từ xa”, *Báo Quân đội nhân dân*, số 19891, tr.1-3.
- Quân ủy Trung ương (2013), *Nghị quyết số 806-NQ/QUTW ngày 31 tháng 12 năm 2013 về hội nhập quốc tế và đối ngoại về quốc phòng đến năm 2020 và những năm tiếp theo*, Hà Nội.
- Vũ Chiến Thắng (2016), *Nâng cao hiệu quả công tác đối ngoại quốc phòng thời kỳ hội nhập quốc tế*, Đề tài khoa học cấp Bộ Quốc phòng, Hà Nội.

TRAINING AND IMPROVING THE QUALITY OF OFFICERS IN CHARGE OF DEFENSE DIPLOMACY

NGUYEN NANG NAM, NGUYEN XUAN HINH

Abstract: Defense diplomacy has obtained many important achievements, directly contributing to the protection of the national independence, sovereignty and territorial integrity; keeping peace; stabilising and serving the cause of the country’s construction and development; consolidating strategic trust and heightening the Vietnamese People’s Army’s status and prestige in the world. These good results have been contributed greatly by officers in charge of defense diplomacy. Based on the reality of training and the improvement of the quality of officers in charge of defense diplomacy, the article proposes solutions to raise the quality of training and improvement of officers in charge of defense diplomacy in the current situation.

Keywords: *raising the quality of training and improvement, officers, training, diplomacy, education, defense*

Received: 05/10/2018; Revised: 21/10/2018; Accepted: 20/12/2018